

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPIPLATA:

На рік \$10.00

На пів року \$5.25

На три місяці \$2.75

В Джерсі Сіті і закордоном:

На рік \$12.00

На пів року \$6.50

На три місяці \$3.50

Число з понеділка (з англійською частинкою):

На рік \$3.00

На пів року \$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

SUBSCRIPTION RATES

One year \$10.00

Six months \$5.25

Three months \$2.75

Foreign and Jersey City Rates:

One year \$12.00

Six months \$6.50

Three months \$3.50

Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):

One year \$3.00

Six months \$2.00

БОРотьба за волю

В пошукуванні за способами на світі перед загрозю ко-муністичної неволі, організа-ція «Дім Волі», яка має свій осідок у Нью-Йорку, оголосила безпосередньо перед Різдвом свою Декларацію. Вона в скороченій змiстi представляється так:

Небезпека війни, зробила простішими постанови, які нам приходиться робити. Нам треба мати на увазі об'єднання на-цій, які ставлять спротив со-ветській агресії. Коли серед-ство треба висловити критику про загрози з боку країни, або нам почути їхню кри-тику, то це не сміє затримувати самої необхідності співпра-ці. Хто ж у нашій країні а то й закордоном поступає так, що з цього може вийти відокрем-лення Америки від союзників, то це без огляду на спонуки, з яких він це робить та пере-конливості аргументів, завжди помагає Совстам.

Щоби знизити єдність, тре-ба наперед поділити світ на менші частини, які можуть ле-гко впасти жертвою голодного агресора. Ми мусимо поспішити на поміч кожному, хто мо-же стати нам у пригоді. Наша допомога для країни, яка мо-же стати жертвою советської агресії, ніяк не може залежа-ти від того, чи нам подобають-ся її звичаї. Коли поліція у нашій країні обороняє нас про-ти нападу бандитів, то нас ні-хто не питає, чи ми варті цієї оборони. Світ уже перестав бу-ти товариством для теоретич-них дискусій, ані, нажалі, це суд справедливості, перед я-ким не кожний має виступати з чистими руками. Світ най-шовся в стані війни і він поді-лений тепер різко на нападе-них і напасників.

Ми негайно мусимо розбуду-вати воєнний апарат і цивіль-ну оборону, щоб бути готови-ми на найбільш винищувальну війну, якої зазнав досі наш пе-щасний світ.

Мусимо тепер зміцнити ко-жну ділянку американського е-кономічного життя. Ми не ма-ємо вигляду на мир з Советсь-ким Союзом в майбутності. Ми тільки бачимо можливість ви-сволення нашої країни від комуністичного рабства, якщо ми будемо жити як вільні люди.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

— В січні 1951 р. Київський театр російської драми ім. Леся Українки покаже прем'єру п'єси В. Сухомлинського „Арсе-нал“. В основу п'єси взято і-сторичний факт: ліквідацію в січні 1918 р. за доби Централь-ної Ради більшовицького пос-тання на Київському заводі „Арсенал“. Як пише советська преса, автори пощастило „по-казати повстання та зв'язок повстанців з російським на-родом і з вождями революції Ле-ніним і Сталіном“.

— В другій половині листо-пада відбулася наукова сесія Київського театрального інсти-туту ім. Карпенка-Карого, при-св'ячена читанням вивчення творчої спадщини артиста Ста-ніславського. З почину моско-вського часопису „Советское і-куство“ розгорнулася широка дискусія про мистецькі методи цього артиста. В ній, як прави-ло, беруть участь всі театральні одиниці СССР. Директор Київ-ського театрального інституту артист Каченко на цій сесії виступив з окремим рефератом. Гнат Юра говорив на тему: „Станіславський і український театр“. Читали реферати ар-тист Б. Норд, В. Вільнер, ар-тист СССР Хохлов і ін.

— Після декади азербай-джанської літератури і мистец-тва, яка відбулася в столиці СССР на початку грудня, пар-тія й уряд постановили провес-ти в Москві подібну декаду та-кож і українського мистецтва і літератури. Для проведення декади в Києві створено орга-нізаційний комітет під керів-ництвом другого секретаря ЦК КП(б)у І. Назаренка і хо-удожничий комітет під керівниц-вом О. Корнійчука. На декаді виступатимуть театри Києва,

Харкова, Львова. Поети і ком-позитори до декади пишуть нові твори і все про товариша Сталіна.

— В багатому на музикаль-ні таланти селі Стоки Бобрсь-кого району (Львівщина) ство-рено симфонічний колектив ор-кестру. Нею керує директор львівського драматичного те-атру тов. Д. Іванюк.

— Київські артисти Наталія Ужвий, Юрій Шумський, ди-ректор театру ім. І.в. Франка Д. Милотенко, студентка театра-льного інституту М. Коваленко „вирібрали“ до Київської облас-ної міської ради депутатів тру-дящих. Товарища Сталіна з ве-ликого радіо історію про 33 місцевих рад, в тому числі, — звичайно, — й до Київської.

— В числі за 7-ме грудня — московський „Известия“ пи-шуть: „Ланкоївський колгосп ім. Шевченка, медисколого райо-ну (Дрогобицьчина) Василь Го-руцький зібрав у цьому році по 623 центнера цукрових буря-ків з гектара. Він купив собі автомашину „Москвич“. Вла-сний автомашини мають ще дек-ілька колгоспників Медисколо-го району: ланкоївський колгосп ім. Леся Українки Ф. Садовий, бригадир колгоспу ім. Будьон-ського Ілько Кузик, голова кол-госпу ім. Молотова В. Черка-шин.

— В м. Миколаїв відбулося свято пісні. В ньому брало у-часть 400 хорів з 10 тисячами співаків.

— 23 листопада в Київсь-кому театрі ім. І.в. Франка, від-булася прем'єра п'єси А. Іль-ченка „Завтра ранком“. Це п'є-са про колгоспне селянство, про укрупнення колгоспів на базі передової техніки.

СПАДКОЄМЦІ ДЖИНГІС-ХАНА І ТАМЕРЛЯНА

Як на президента держави Труман жив дуже гострих слів для характеристики володарів на Кремлі. Назвав їх прямо „спадкоємцями Джингис-Хана та Тамерляна, найбільших у-бивців в історії світу“, та заявив, що повів мобілізацію усіх мо-ральних сил з людей усіх вір, щоб таким чином успішніше відбити загрозу, яка суне з Москви. Тепер, казав президент, буде завданням „людей, що визнають, етику, мораль та спра-ведливість об'єднати і так виступити разом проти загрози з боку тих, які не вірять в етику, мораль і справедливість та які не мають найменшого поняття про честь і правду“. В пре-зидента нема найменшого сумніву, що Америка вийде з цієї кризи переможною. Він дораджує тим, що в це сумніваються, щоб добре перестудіювали всі минулі часи та способи, якими американський нарід перемагав кризи. Особливо дораджує це робити — журналістам.

Про „вбивників“ з Москви, про яких президент Труман отс перший раз говорив так ясно й просто, пише Юджін Лайонс в журналі „See“ (січень, 1951) в статті п. н. „Плян Сталіна на підбій світу“. Цей довголітній кореспондент з Мо-скви через пригладу, як те, що тепер діє і до чого змагає Ста-лін, було давно передбачуване в Америці в сотнях статей і в багатьох книжках, тільки що урядові кола та американський загал вважали це „нісенітницею“, „фантазією“, „пропаган-дою“. Шойно тепер піднімаються з боку високо поставлених людей такі голоси, як от Трумана, що добувають у Сталіні кривавого наслідника Джингис-Хана та Тамерляна, хоч і це не означає, що ж Сталін має багато більшу силу, як

яких допустився Сталін, то взагалі нема з ким його порівняти, бо в історії людства аж такого варварства ще досі не було.

Однак, не зважаючи на ці вбивства — Злучені Держа-ви знов запропонували Совстам переговори в справі наладнан-ня усіх важливих проблем, які є загрозою миру. Папа римсь-кий навіть зафіксував своє посередництво між Сходом і За-ходом, щоб відвернути третю світову війну. Проте в Вашинг-тоні не мають віри, щоб з американської пропозиції щось пут-нього вийшло. Теж Папа Пій XII майже певен, що з його про-позицією посередництва станеться по вській правдоподібності те саме, що сталося з подібного його offerto, коли в серпні 1939 року хотів посередничати між нацистською Німеччиною і фашистською Італією та Польщею, Британією і Францією. Ці сумніви підтверджує Лайонс цитатами з писань Леніна та Сталіна про те, що не може бути мови про тривкий мир з капі-талістичним світом. Москва мусить стати єдиною столицею Сві-тового Союзу Советських Соціалістичних Республік, столицю, яка одинако приказує та якої всі інші столиці слухають, вклю-чно з вашингтонською. Перебуваючи в Москві й приглядаю-чись підготовці до комуністичного наступу на підбій цілого сві-ту, він про це писав десятиками років, але таке вважалося тут „заликуванням“ Америки. Сталін від свого плану не відсту-пить, скільки би це жертв не коштувало. Тому його треба стримати. Яким вигідним не було б для Сталіна сьогоднішнє по-ложення, на довшу мету велика перевага буде таки по боці Америки, пише Лайонс. Тільки, щоб ініціатива не прийшла запізно! Якщо так не станеться то перемога над спадкоємцями Джингис-Хана і Тамерляна — певна. Тут уже Труман і Лайонс є тої самої думки.

Світова криза та українська культура

Навіть професійні політики, леко у старі віки, аж до часів грецької колонізації в Укра-їні.

Клясики нової української літератури, як Серов, Филипо-вич та другі, історики, що ви-знавали погляди Михайла Грушевського про окрему і-сторію України, були для Москви не менше „ворожими націоналістичними“ противни-ками, як політичні противни-ки, що виразно боролися за-самостійну українську держа-ву.

Ми глибоко переконані, що якщо в Україні залишиться українська маса, себто якщо і не виселить Москва поза меж України, чи не винищать голо-дом та другими способами, та український нарід таки відро-дить свою самостійну культу-ру, бо духовість українця та-ка, різна від духовості росія-нина, що на її знівелювання з-московською треба би було со-ток літ, а не 30 чи 40 років більшовицького лихоліття.

Переживе Українська Ака-демія Наук в Києві, основана українською владою для по-треб науки українського на-роду, часи свого пониження та насилья над її першими працівниками, так вона спо-рскине зі себе московський на-муд та перейме провід куль-турного життя України. Бо ж тільки на рідній землі мож-ли існувати авторитетна Всеу-країнська Академія Наук. Все-українська Академія Літера-тури та Всеукраїнська Ака-демія Мистецтв. Коби тільки пережити часи більшовиць-кого лихоліття й зберегти са-мостійного українського духа в українській науці, в україн-ській літературі, в українських мистецтвах, а коли це немож-ливе в Україні, то хоч тимча-сом поза Україною. Всеж та-ки нам слід собі упритомити що поза Україною, на чужині українці не в силі створити ані української національної академії наук, ані академії лі-тератури ані академії мистец-тва, бо поза Україною немож-ливе ані зосередження відпо-відних духових сил, ані згур-тування потрібних бібліотек, ані архівних скарбів, ані нема матеріальних засобів для вдержання таких автори-тетних установ.

На еміграції українська на-ука, українська література, у-країнське мистецтво можуть

Світло в темряві

і тільки створити скромні осе-редки, щоб пережити бурливі часи в Україні. Вони, працюю-чи в скромних розмірах емі-граційної діяльності, мали б зберігати правдиво самостій-ний дух української культури, в найширшому розумінні.

Нині, серед імміграційних обставин, рішуче найважливі-шою справою є створення осередку української культури та науки в Україні, на чужині, найкраще надається. Повстане який осередок, так оком ньо-го слід гуртуватися усім куль-турним силам поза Україною. Мабуть вже нині немає сумні-ву, що на такий осередок укра-їнської культури найкраще на-дається Америка, де є не тільки ядро протимосковського світу, але також осередок протикомуністичної та проти-московської духовості.

Б рішучі науки такий орга-нізаційний осередок вже і-снує: це оновлене у своїй ді-яльності Наукове Товариство м. Шевченка, що впродовж 77-ти років репрезентувало українську науку поза орбітами впливів Москви. Коли ж, коли за біло-го царату Росія негувала са-ме існування українського на-роду. Наукове Товариство ім. Шевченка було живим запереченням того та ще й живим доказом, що український на-рід не то що існує, але теж має високо розвинену науку. Розвиваючись духовними си-лами всієї української нації у Львові на західній, згляди з-своєбілішій, кляптику украї-нської землі, Наукове То-варство ім. Шевченка впродовж

Українська культура в Україні

і тільки створити скромні осе-редки, щоб пережити бурливі часи в Україні. Вони, працюю-чи в скромних розмірах емі-граційної діяльності, мали б зберігати правдиво самостій-ний дух української культури, в найширшому розумінні.

Нині, серед імміграційних обставин, рішуче найважливі-шою справою є створення осередку української культури та науки в Україні, на чужині, найкраще надається. Повстане який осередок, так оком ньо-го слід гуртуватися усім куль-турним силам поза Україною. Мабуть вже нині немає сумні-ву, що на такий осередок укра-їнської культури найкраще на-дається Америка, де є не тільки ядро протимосковського світу, але також осередок протикомуністичної та проти-московської духовості.

Б рішучі науки такий орга-нізаційний осередок вже і-снує: це оновлене у своїй ді-яльності Наукове Товариство м. Шевченка, що впродовж 77-ти років репрезентувало українську науку поза орбітами впливів Москви. Коли ж, коли за біло-го царату Росія негувала са-ме існування українського на-роду. Наукове Товариство ім. Шевченка було живим запереченням того та ще й живим доказом, що український на-рід не то що існує, але теж має високо розвинену науку. Розвиваючись духовними си-лами всієї української нації у Львові на західній, згляди з-своєбілішій, кляптику украї-нської землі, Наукове То-варство ім. Шевченка впродовж

ГЕЙ, ЗАСНІЖЕНА УКРАЇНО!

Н. Н.

1) Ви просите написати Вам щось на тему Різдвяних Свят. Що ж його Вам дати? Вірші? Оповідання? Не пишу. Публі-цистики та всяких научань маюмо аж досить. Що ж його писати?... І глянучи я ненаро-ком у вікно. Типовий зимовий пейзаж. Сутеніє. Все засипане снігом, дерева вкрились мохом іно, далечінь ледве майорить у хвилях туману. І раптом, мов у казці, виріє переді мною образ України. Не тої, сього-днішньої, якої не знаю (бодай не знати!). А тої, давньої, яка запам'яталась з дитячих ро-ків. Почав рахувати: Боже, це ж було п'ятдесят літ на-зад, ціле півстоліття! Майже Гоголівські часи! І перед очи-ма, мов у кіно, почали пересу-ватися одна картина за дру-гою.

П'ятдесят літ! Скільки змін! Скільки великих, стра-шних перемін! І чи багато лю-дей знають і пам'ятають тут Україну? Вона була „не наша, не вільна“ в сучасному розу-мінні. Але жив у ній наш ве-ликий народ, жив вільно у ви-яві своїх елементарних життє-вих потреб, думок і почувань і, порівнюючи з теперішнім, ніхто не ліз йому в душу й серце з чобітьми і обсаками... „А згадаймо, може серце трохи одпочине!“

Ось малесеньке селіце При-вороття, Ушицького повіту, Подільської губернії. Гай, гай, — уже давно нема ні повітів, ні губерній. Сесть більшовиць-кі райони й області. А раніше, було, записали: Ви звідки, тітко? — Я сама? — Ну да, Ви? — З Кужелівки! — А яко-го „в'єзду“ (за „царського ре-

жиму“ не знали і не вживали терміну „повіт“)? — Вошницького, пропущу пана. Чомусь лю-ди на Ушицький говорили Во-шницький. А що там не бувало, то й називалося не знали. Це тепер наш народ, мов вічний жид, мов неприкаяний, гонить — тікає з міста до міста, з кра-їни до країни, всюди побував, з усіх печей хліба скоштував. А давніше жив у своїй Куже-лівці роками, десятиками літ та знав ще сусіднє містечко Ду-наївці, куди їздив на ярмарок. А Вушиця — чи то Вошниця — Бог з нею, до неї їхати цілий день, бо то аж сорок верстов. Хіба яка нещастя: суд чи тор-ма — треба зпрягати коні до Вошниць!

Так ось в тому Ушицькому повіті було маленьке селіце Привороття, а в ньому „При-воротское Духовное Учили-ще“ — п'ятикласова школа (мов чотири класи гімназії), де підготовлялись хлопці до духовного звания, щоб потім перейти до духовної семінарії у Кам'янці. Тут треба було у-читися ще шість років, — пі-сля чого вихованець мав право висвятитися у священника став. Учильсь у Приворотті діти священників та псаломщи-

ків і трох „світських“. Була то „Бурса“ зі своєрідними, ду-же цікавими звичаями та об-ичаями, які почасти описав я у своїх спогадах „Під сонцем Поділля“. Але нині, дивля-чись у вікно, пригадую цю свою „Бурсу“ через мережу років, як вона виглядала в грудні місяці, перед Різдвом.

Правороття лежить в глибо-ких снігах. Віленські хатки, мов придушені білим мохна-стим покривалом і тільки Бур-са зі своїми більшими буди-нками та вікнами вирізняється на пригорку.

Грудень місяць в Бурсі — не тривожно-радісний час: набли-жається Різдвяний „розпуск“. Та й то подумати: десятиліт-ній хлопчина уже три місяці поза домом, — від самого пер-шого вересня. Скільки то було праці, різного клопоту, а при-ще і тяжких хвилях! Отой паскудний вусатий четверто-класник Лапчинський: коли не йде, — все зачепить, штовха-не і кашуком обізе. Ну, що ти йому відеш! Так би хоті-лось заплакати і мамі поскар-житися. Та ба! Мами в бурсі нема, а плакати вистидно: тер-пи, козаче! Ох, коли ж то вже той розпуск! Скільки то

чи мрії: ще десять днів треба сидіти в Бурсі...

Однак, бурса уже від Лис-сопада живе Різдвом. Пере-довсім бурса постить: сорока-денний Пилипів піст. Духовна літка мусить твердо дотри-матися церковного уставу... На-че вона духовна школа. І ма-теча мусить постити: більше місяця не бачити ні м'яса, ні долоха ні яєць! Тільки два ра-зи на тиждень суха солена лава. Нічого не робити: увесь рабод християнський постити, увесь Україна, — й взяти до ро-та щось скоромного — вели-кий гріх. Це тільки пани-без-божники по містах їдять ско-ромне, а люди живуть по запо-відях Божих! І, — справді, ці-ла сільська Україна тоді по-стилася, — їли бараболу, ква-шену капусту, огірки, кашу, дуже рідко рибу, а „мастили“ все олією. Добра, запашна, со-няшнікова олія!

Постилася бурса, і ще за-довго до свят жила різдвяним настроєм. Передовсім у церкві, це далеко до Різдва, співали ірмоси: „Христос Раддасть-ся“. В церковному уставі на-писано: свята церква, що веде людину од народження і через ціле життя, ще задовго до

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. КАСІЄРА У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД 1950 РОКУ

ПРИХІД:

Відділ Заплати	Відділ Заплати	Відділ Заплати	Відділ Заплати
1	253.71	177	140.32
2	217.07	178	311.77
3	170.13	179	327.17
4	48.16	180	78.42
5	515.81	181	154.08
6	57.73	182	192.73
7	291.61	183	196.12
8	336.15	184	192.03
9	142.82	185	101.37
10	97.94	186	136.54
11	212.16	187	102.63
12	164.56	188	37.43
13	78.91	189	207.70
14	73.65	190	47.25
15	12.73	191	207.16
16	389.49	192	396.89
17	155.44	193	33.18
18	129.43	194	55.88
19	158.02	195	29.47
20	99.64	196	25.17
21	272.38	197	67.50
22	34.46	198	419.62
23	146.05	199	41.62
24	264.81	200	40.00
25	134.35	201	137.58
26	119.75	202	1.679.87
27	31.10	203	29.29
28	171.29	204	759.45
29	30.68	205	70.20
30	64.71	206	33.64
31	252.17	207	47.27
32	150.80	208	75.85
33	385.94	209	210.96
34	78.91	210	210.96
35	51.27	211	210.96
36	51.13	212	5.64
37	379.22	213	55.93
38	59.73	214	30.80
39	193.77	215	801.24
40	505.15	216	267.53
41	126.39	217	571.20
42	96.70	218	669.39
43	45.90	219	2.318.54
44	67.11	220	43.15
45	179.74	221	445.95
46	74.50	222	119.01
47	93.21	223	4.26
48	78.01	224	94.69
49	352.38	225	40.55
50	271.41	226	71.29
51	170.28	227	142.07
52	349.26	228	535.88
53	360.28	229	21.09
54	48.53	230	92.09
55	63.00	231	128.95
56	56.72	232	216.30
57	564.37	233	177.83
58	185.47	234	192.48
59	205.43	235	258.26
60	73.87	236	619.74
61	282.75	237	212.17
62	196.95	238	121.42
63	407.66	239	220.44
64	115.92	240	82.43
65	64.32	241	27.74
66	98.61	242	242.10
67	139.74	243	99.70
68	267.71	244	270.14
69	624.23	245	84.61
70	74.43	246	31.67
71	83.91	247	11.89
72	26.53	248	483.86
73	74.81	249	300.34
74	283.22	250	873.47
75	138.94	251	52.05
76	176.52	252	92.55
77	187.02	253	216.80
78	228.74	254	24.68
79	57.03	255	95.17
80	234.02	256	163.06
81	372.40	257	50.04
82	18.02	258	158.09
83	81.50	259	113.40
84	1,048.79	260	590.50
85	52.54	261	114.49
86	312.21	262	144.62
87	163.87	263	26.42
88	112.32	264	290.38
89	205.91	265	21.73
90	147.35	266	38.64
91	37.26	267	9.78
92	749.29	268	341.57
93	99.78	269	118.77
94	215.30	270	415.90
95	299.62	271	963.25
96	774.48	272	27.26
97	174.59	273	34.78
98	132.41	274	189.17
99	147.76	275	168.83
100	18.50	276	23.86
101	35.43	277	240.64
102	304.54	278	67.64
103	101.88	279	132.52
104	213.57	280	184.44
105	30.04	281	327.22
106	94.45	282	76.87
107	266.33	283	175.89
108	111.50	284	263.11
109	83.01	285	898.88
110	419.73	286	281.30
111	248.65	287	41.36
112	58.51	288	307.30
113	169.51	289	462.42
114	140.51	290	25.31
115	370.02	291	140.13
116	109.35	292	107.93
117	699.47	293	141.56
118	68.64	294	173.35
119	28.49	295	21.32
120	693.34	296	114.03
121	8.05	297	420.11
122	153.80	298	223.37
123	227.38	299	45.60
124	110.02	300	47.75
125	53.76	301	110.01
126	229.44	302	82.51
127	248.94	303	158.39
128	111.50	304	13.96
129	83.46	305	263.79
130	104.89	306	15.33
131	119.22	307	14.26
132	340.69	308	31.85
133	590.43	309	588.76
134	113.47	310	129.05
135	110.56	311	140.31
136	428.52	312	291.71
137	662.71	313	159.79
138	54.35	314	69.27
139	100.03	315	86.17
140	251.76	316	299.20
141	185.65	317	662.52
142	100.61	318	129.38
143	57.64	319	212.98
144	668.10	320	51.29
145	233.01	321	331.05
146	33.21	322	298.85
147	446.90	323	130.18
148	87.11	324	420.17
149	135.55	325	201.08
150	458.30	326	175.47
151	41.00	327	327.07
152	428.95	328	207.20
153	383.65	329	14.81
154	200.58	330	441.19
155	110.32	331	252.60
156	256.25	332	92.15
157	37.48	333	165.10
158	441.28	334	230.92
159	101.24	335	200.67
160	68.92	336	58.39
161	157.35	337	237.44
162	112.03	338	67.62
163	293.91	339	142.21
164	240.78	340	107.74

Виплати сирітського фонду

7	Реш Іван	114.25
29	Адамчук Павло	229.14
94	Кулинич Михайло	684.74
406	Гудак Анна	56.26
Виплати з фонду заповомого:		
1	Куриль Василь	35.00
1	Суровик Осип	35.00
5	Гонськи Стела	25.00
10	Варановський Тимко	25.00
10	Млинник Адам	35.00
21	Левицький Катерина	30.00
33	Влас Софія	25.00
39	Войталь Василь	35.00
58	Вілей Іван	25.00
62	Вілей Іван	25.00
65	Яковлевський Мих.	40.00
76	Вант Дмитро	100.00
78	Коваль Франко	35.00
78	Лойко Григорій	35.00
87	Максимик Семен	35.00
90	Гирин Василь	35.00
99	Зинковська Парина	25.00
100	Кузьма Катерина	25.00
105	Сеган Василь	40.00
106	Гавришкін Петро	40.00
109	Мороз Микола	35.00
112	Недальський Анна	25.00
113	Метришак Павло	35.00
113	Вич Стефан	35.00
113	Майор Антін	35.00
113	Лукач Іван	35.00
121	Кубишкін Петро	25.00
121	Юрєвич Марія	25.00
126	Різня Іван	35.00
130	Тимин Ілько	35.00
132	Хомалюк Теодор	35.00
135	Фондизин Писиф	35.00
140	Башак Стефан	35.00
146	Андрішко Іван	35.00
146	Францко Меланія	25.00
154	Ткач Євдокія	25.00
155	Макар Петро	35.00
158	Сорєсєн Марія	20.00
159	Нован Анастасія	25.00
161	Довицька Катерина	25.00
161	Гуран Геліна	25.00
164	Кирилич Андрій	35.00
168	Косинна Василь	35.00
168	Степ Микола	35.00
175	Шевчук Юрій	35.00
177	Франків Анся	50.00
179	Хомик Михайло	25.00
184	Івасюк Гнат	25.00
201	Каліста Марія	25.00
204	Кутницька Геліна	25.00
211	Карпін Василь	35.00
212	Чемил Геліна	25.00
212	Медвідь Катерина	25.00
217	Шевць Іван	35.00
219	Олга Петро	35.00
219	Тарантоля Росс	35.00
221	Горбаль Василь	45.00
223	Мікулин Анна	25.00
242	Кроляк Семен	40.00
242	Оленів Ева	25.00
247	Горбаль Іван	35.00
248	Конюха Агнеса	30.00
255	Ковальчук Юрій	35.00
255	Павучак Ксеня	25.00
259	Троць Стефан	35.00
259	Бассон Ірина	20.00
281	Акрин Нелі	25.00
287	Агрєст Іван	25.00
287	Каліста Марія	25.00
300	Баркова Марія	25.00
308	Іванюк Максим	35.00
317	Мозер Гавриль	85.00
317	Там Іван	35.00
347	Шершенська Анна	25.00
382	Гулик Марія	25.00
382	Мокшаль Анна	25.00
382	Грозинський Волод.	25.00
385	Козак Олександра	75.00
401	Кішків Дмитро	35.00
403	Мокшаль Іван	25.00
432	Глинка Анна	30.00
432	Костик Семен	30.00
441	Сукач Михайло	35.00
458	Бернацька Марія	25.00
473	Нітчук Павло	25.00
Виплати з фонду народного:		
На видання книжки Укра-		100.00
на під Совстамі		
Виплати з фонду Згоди Братств:		
Доплачено до вкладок за		
члени Згоди Братств з		
іх спеціального фонду		239.74
Виплати з адміністративного фонду:		
Виплати друкарні і кин-		
гарні		10,316.52
"Свобода" за орган		3,900.00
Обшиження вартості ма-		
шин в друкарні У.Н.С.		3,568.10
Платня помічник сил		2,994.56
Нагорода за нових членів		744.80
для організаторів		694.84
"Свобода" за праці і дру-		
ки		625.00
Чини за офіси у власних		
домах		551.45
Кошти подорожі і репре-		
зентації		467.97
Кошти подорожі організа-		419.50
торії		
Лікарі за нових членів		374.50
Коверти для відділових се-		
кретарів		361.00
Шафи на членські аплі-		213.18
кації		
Фотографічні знімки член-		156.80
ських аплікацій		
Видатки канцеляр. на пошту		125.00
Обшиження помічник сил		123.12
Головний лікар		50.00
Спортова акція		45.00
Телефон		41.12
Федеральний податок за		42.63
помічник сил		54.00
Оголошення		41.00
Кошти праці при виплаті		20.00
помертвості заповомо		18.00
Найрани машин		
Вкладки до добровільних		15.00
організацій		
Нагороди за нових членів		5.00
Аскураційні журнали		6.45
Води		3.75
Інвестиції готівки:		
Інвестовано в бондах		59,525.00
Позички членам		1,736.33
Разом		\$122,936.94
ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:		
Готівка з кінцем жовтня		
1950 р. осталося		\$338,382.41
Прихід за листопад		134,065.48
Разом		\$472,447.89
Розхід за листопад		122,936.94
Готівка з кінцем листопа-		
да 1950 р. осталося		\$349,510.95

ВІЛАНС:

Готівка	\$ 349,510.95
Моргеджі	686,570.12
Вонди	8,858,738.81
Позички членам	358,713.76
Реальності	215,000.00
Друкарня	14,115.95
Разом	\$10,585,149.41
Стан довгий:	
Помертвості фонд нових	
родів забезпечення	\$9,977,289.12
Адміністративний фонд	85,350.18
Конвенційний фонд	11,

Клявдія Олесницька

„QUANDO ROMAE SUM JEJUNO SABBATO“

Св. Августин, відвідуючи християнську громаду в Римі, станував перед складною проблемою: котрої днини тижня треба йому постити. Бо між додними християнськими громадами були у цьому розбіжності. В медіолянійській дієцезії і в Гіппо в Африці, де поетично жив св. Августин, християни постили в неділю, в Римі в суботу. Щоб визначити у цій справі, якійнебудь сумнівів, св. Августин звернувся за порадою до медіолянійського єпископа, св. Амвросія, а відповідь, яку від нього дістав, можна вважати класичним окресленням цього, що повинно бути основою культурних та тактовних відносин між людьми. „Quando hic sum non jejuno Sabbato; quando Romae sum jejuno Sabbato“.

У сумнівній справі св. Амвросій без вагання порадив свому другові примістити у Римі до місцевих звичаїв, бо впровадження змін людською зпоза громади — хоч у цьому випадку достойником та вчителем церкви — могло б вразити почуття гостинності християн у Римі.

„Як ти у Римі, веде себе так, як Римлянин“ — голосить парадоксально-амброзієвським засади і з певними словесними змінами подібусмо її на мові кожного цивілізованого народу. І хоч засада століттями давна, то куди більше на часі сьогодні! Швидкодія комунікаційних засобів та специфічні обставини нашої епохи дають більше, як колинебудь в історії людських взаємин, нагод на живий безпосередній зв'язок з чужинцями. А остання війна створила до цього ще нову, незнану досі проблему масового перещиплювання цілих людських збірнот з одного терену на другий, у чужій землі та між чужомовними народами, з метою часового чи постійного осідку.

Як на цьому новому терені себе поведати? Що свогого здержати, а чужого прийняти? У якому відношенні поставити себе до нового оточення, головне у цьому випадку, коли воно приязне, гостинне, хоч оточення людей чужої мови, звичаїв, обичаїв? Це питання, що турбують кожну культурну людину, яку доля занесла у чужу землю, турбують нашу

ПРАЦЯ ДЛЯ СТАРШИХ ЛЮДЕЙ

Бюро Забезпечки Занять при департаменті Праці заповідає притягнення старших людей до різних робіт десятками тисяч. Велика кількість осіб, які покінчили 60 років життя або й вище і перейшли на відпочинок, найдуть місце в різних промислах при оборонній продукції. Багато старших осіб мають вишкіль або практику в різних ділянках праці, а ці ділянки нема ким заповнити, кажуть урядовці. Коли показується недостатка, таких робітників будуть вивантажувати і притягати на рекрутів — каже Роберт Гудвін, екзекутивний директор Бюро Людської Оборони Сили. Вже тепер можна рахувати на приміщення коло п'яти мільйона людей при роботах які плануються для оборони. До таких осіб можна ще зарахувати хатніх хазяйок, які не є старі, але звичайно не працюють поза домом. Також будуть приймати до роботи оканлічних і неповнолітніх, а особливо правильних безробітних.

Старших людей, між ними осіб з різних націй, є тепер багато серед американського населення. Осіб у віці понад 65 років життя або старших є в Америці 11 з половиною мільйонів. Хто має які студії, або спеціальну професію, хай заздалегідь голоситься до урядових федеральних Бюро „US Employment Service“, які є частиною Бюро Забезпечки За-

ня новою імміграцією американського права гостинності. Наше молоде покоління зразу ж поставилося до цього роду відрубностей як до речей несуттєвих, підкреслюючи позитивний вклад нової імміграції у наше товариське життя, який коломістка „Юкрейнінскі Вікль“ скопила адалим окреслення „Олд Ворлд Мен“.

Та воно справи не розв'язало, бо коли нові іммігранти почали виходити з наших українських громад та шукали зарібкових і товариських нагод між американцями — вирінула знову проблема „звичаїв і обичаїв“ і тепер вже до неї долучився голос американського працевластця, товариша праці, суєди чи прямо обсерватора. „Голоси доходять до редакцій наших газет і, переглядаючи нашу пресу, постійно знаходимо як не цілі статті то кинесі поодинокі завдання на тему товариської етики та пошанування американських звичаїв і обичаїв нашою новою імміграцією.“

Саме — що воно є ці американські „звичаї і обичаї“? У чому різниця вони від європейських? Кудюю іти має межа, яка відділювала б це, що звички, сентименту і традиції ми маємо право культивувати у себе, а чого не вільно нам демонструвати на американському ґрунті, бо тут воно вважалося обидливим порушенням права гостинності?

Щоб правильно підійти до справи, треба перш за все пригадати різницю у процесі повстання європейської етики та цих форм культурних взаємовідносин, що і х домагалися умовини, серед яких народжувалася демократія Нового Світу. В Європі товариська культура виростала на ґрунті клясовім, а пристосовувалась до історично — соціальних перемін та ступаючи у діл по суспільній драбині побит тонкостей та галантності, які без сумніву знаменували взаємовідносини королів та дворянства, набирала теж по дорозі багато елементів урядничого сервілізму та мілітаристичної штивності.

Та навіть у такій формі товариська етика знаменувала людей приналежних до вищих класів і це було причиною, чому ліберальні темі початків нашої ери ставились легковажно а то й вороже до її зовнішніх виявів. Мемуаристика нашого товариського життя цього часу, зокрема на Східній Україні, записала чимало випадків, де навіть на терені співжиття нашої т. зв. поступової шляхти відбувалася демонстративна „чистка“ товариської формалістики, як зневажливих решток проминаючої класи.

А до якої міри — на сумну пам'ять тодішній виховній системі — легковажено потребу знання товариських форм у вихованні молодого покоління, хай посвідчить факт теж з українського життя цієї доби, м. з. незаписаний у історії, а про який розказувала мені сучасна подія людини. Громадянин цей був вихованком львівської Старопогірської Бурси, куди віддав його батько — селянин. За вісім літ перебування у цій виховній установі, керованій світлим і записаним добором іменем педагогом — ніхто не вчив вихованків хоча такої основної речі, як поведінки при столі та правильному орудування вилами і ножем!

Такий підхід до справи був відповідальний за різні амбарасуючі ситуації на терені нашої дипломатичної служби 1918-20 рр., де проблема, як зодягнути відповідно до хвилі формально представити чи пра-

ПОВІДОМЛЕННЯ

КОНТРОЛЬНОЙ КОМІСІЇ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Дня 7 жовтня 1950 відбула снос засідання Контрольної Комісії Українського Конгресового Комітету в такому складі: Євген Рогач — Микола Гаврилко — Іван П. Іванчук і Мирон Лесюда.

Член Контр. комісії проф. П. Ковалів був відсутній. Комісія вибрала головою п. Євгена Рогача, а секретарем п. Миколу Гаврилка. Описля провирла докладно всі книги та документи Українського Народного Фонду та Українського Конгресового Комітету, які: касові книги, американські журнали, квітари, банкові

чекові книги та картотеку, яку заведено окремо для кожного платника Національного датку.

Книги Українського Народного Фонду провирієні за час від 4. січня 1950 по 30. вересня 1950, — Книги УККА провирієні за час від 26. жовтня 1949 по 30. вересня 1950.

Контрольна Комісія ствердила:

1) що до У.Н.Фонду за час від 4. січня до 30. вересня 1950 влинуло \$38,599.07; що в тому часі було виплачено із У.Н. Фонду \$91,739.34; що дня 30. вересня 1950 було в касі У.Н. Фонду готівкою \$6,859.73.

2) Що всіх впливів до каси Українського Конгресового Комітету за час від 26. жовтня 1949 по 30. вересня 1950, рахуючи готівкою з попереднього року в сумі \$1,557.14, було \$18,267.84; що в тім самім часі УККА мав видатки на суму \$17,346.97; що в день 30. вересня 1950 було в касі УККА \$920.87.

3) Що все книговодство Українського Народного Фонду та Українського Конгресового Комітету ведеться добре і в повному порядку та, що прибутки й видатки обґрунтовані.

Хто має право до старечої пенсії, не мусить переходити тепер на пенсію, бо може втримувати працю і по 65 років життя. З 1-го січня 1950 р. було дві п'яті таких осіб, що не покидали праці, хоч мали право до пенсії. Коло шість відсотків з-поміж двох мільйонів осіб, що шукали праці, мали право до пенсії, але воліли піти до роботи. Згадані урядові бюро праці втримують фахові дорадників, які допомагають при виборі праці старшим особам. Тому треба вже тепер зголоситися кожному, хто чутяється спосібним.

Світова криза та українська культура

(Закінчення зі сторони 2-гої)

інської Культури в Нью Йорку. Природно фонди ці далеко не вистають на закупку навіть дуже скромного дому, тому американські українці мусять видати з-поміж себе кілька десятків дрібних меценатів, що своїми жертвами, як члени основики та члени добродії Дому Української Культури в Нью Йорку, помогли б вкінці такий дім набутти та віддати до вжитку українського народу поза Україною.

Американський уряд, рахуючись з дотеперішньою поважкою наукового працею Наукового Товариства ім. Шевченка, постановив Департаменту Скарбу у Вашингтоні

вильно повести себе у чужому середовищі потрапила паралізувати свободу рухів людям освіченим та політично виробленим. Зрештою, такі слабості сторони мала теж дипломатична служба інших країн і були вони типовим явищем епохи.

Великий піонерський роботи, яку розвело було в Галичині наше організоване жіноцтво між двома війнами — зокрема через свої журнали — треба завдячувати це, що впарі з домашньою культурою піднісся теж значно стандарт нашого товариського життя. Зокрема загадати тут треба про важку місію „Жіночої Долі“, що полагала на втягненні в круг заінтересованих жіноцтва нашої робітничо — селянської класи. Тактовні та писані зі знанням терену статті на товарисько-культурні теми робили велику роботу саме там, де її найбільш було треба. Подвійно підкреслюємо цей факт, щоб виказати, як демократичний інстинкт української жінки проявляв у цій справі цим самим шляхом, яким пішла теж американська демократія, творячи свої засади культурних взаємовідносин.

(Дальше буде).

ПОХОВАЛИ КОМПОЗИТОРА ВОЛТЕРА ДАМРОША

Нью Йорк. — У вівторок поховали з єпископальної церкви при Медисон Євгені в 71 вулиці д-ра Волтера Дамроша, відомого американського композитора, колишнього диригента оркестру і основника кількох музичних установ, між ін. славної музичної школи Джуліарда. Проживи 88 років, був активний до самої смерті. Його музичне знання було всеосягнучим. Знав українську музику і стояв між ін. в перепісці з проф. Романом Придаткевичем, якого композиції високо цінив. Д-р Дамрош був німецького роду, як син скрипака д-ра Леопольда Дамроша з Прусії. Він приятелював з Ріхардом Вагнером і Францом Лістом. Волтер приїхав до Нью Йорку в 1871 році на запрошення німецького хору.

касовими документами.

Подібно Звіт Контрольної Комісії буде опублікований повністю по переведенні контролю щорічної господарки після замкнення року 1950.

За Контрольною Комісією:

Голова: Євген Рогач, Секретар: Микола Гаврилко.

ВЖЕ ВИСИЛАЄТЬСЯ

ВЕЛИКИЙ

КАЛЕНДАР

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО

СОЮЗУ

НА 1951 Р.

В Календарі, що матиме мистецьку двоколірну окладнину роботи артиста-малюра М. Бутюча, поміщено інформації, статті та оповідання поперх 40 різних авторів, між ними: Івана Кедрина, Романа Купчинського, Л. Ленкова, Л. Луценка, Л. Падюха, О. Тарнавського, М. Островерха, В. Барки, Л. Ясінчука, проф. М. Міллера, М. Понеділка, І. Смоляна та багатьох інших. Цей Календар своїм змістом і виглядом цілком заслуговує на те, щоб стати настільною книгою кожної української родини. Не зважаючи на великі кошти друку, ціна Календаря тільки **ОДИН ДОЛЯР!**

Тому, що тираж Календаря обмежений, вишліть вже сьогодні своє замовлення (разом з належністю) до:

СВОБОДА

P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА! — ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ!

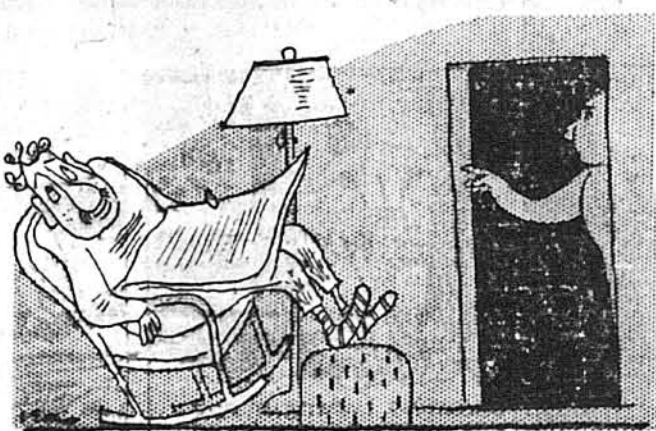
Запрошуємо Вас й Вашу Рідню на **НОВОРІЧНУ ЗАБАВУ** — яка відбудеться — в **УКРАЇНСЬКО АМЕРИКАНСЬКІМ ОСЕРЕДКУ** при 2965 Карпентер вулиці. **В НЕДІЛЮ, 31. ГРУДНЯ 1950 Р.** в годині 8:30 ввечері. **ВСТУП ТІЛЬКИ \$1.50 ВІД ОСОБИ.**

Заряд Інституції поробив усі заходи, щоб забава вдалась по можності якнайкраще. Згорі дякуємо за участь. Підприємчий Комітет.

УВАГА! ШІКАГО І ОКОЛИЦІ!

ДИРЕКЦІЯ ДОМУ ВІДПІЛІВ УКР. НАР. СОЮЗУ В ШІКАГО — влаштує: — **В НЕДІЛЮ, 31. ГРУДНЯ 1950 Р.** о год. 7 ввечері у **ВІЛАСНІЙ ЗАЛІ** при 845 N. Western Avenue **ВЕЛИКИЙ НОВОРІЧНИЙ БАЛЬ** з нагодою ЗУСТРІЧІ АМЕР. НОВОГО РОКУ. Багато новорічних несподіванок! Першорядна оркестра! Буфет з досконалими перекусками і напінками у власному заряді. **ВСТУП \$1.00** Дохід призначується на закуп вигіднішого будинку Відділів Укр. Нар. Союзу в Шікаго! Дирекція Дому.

ГРИЦЬ ЗАЗУЛЯ В ОБРАЗКАХ

— Та я вже, жінко, заплатив би той Національний Даток, але як? Ось, як би хтось прийшов по нього! — Аво, йде якраз до нас той пан із Конгресового Комітету. — Е, г, скажи, що мене нема дома...! **Національний Даток складається: UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE P. O. Box 721, Church St. Sla. New York 7, N. Y.**

УВАГА! КЛІВЛЕНД, ОГАЙО І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКІ ЗЛУЧЕНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В КЛІВЛЕНД ОГАНО ПРИ ДОПОМОЗІ ОКРЕМО ПОКЛИКАНОГО ДІЛОВОГО КОМІТЕТУ — влаштовують: — **В НЕДІЛЮ, 31. ГРУДНЯ 1950 Р. о год. 2:30 по пол.** в **ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. ДОМУ** (2253 West 14th Str.) **ВЕЛИКУ ЖАЛІВНУ МАНІФЕСТАЦІЮ** для вшанування лицарської смерті Головного Командира Української Повстанчої Армії **СП. П. ГЕН. ТАРАСА ЧУПРИНКИ - ШУХЕВИЧА**, що впа в завзяті боротьбі з москвсько-большевицьким окупантом. До участі в маніфестації запрошено визначних представників американського громадянства. Українськими промовцями будуть: проф. Іван Вовчук і ред. Ярослав Гайвас з Нью Йорку. — В концертній частині співатиме чоловічий хор і буде виголошена рецитация. Все українське громадянство Клівленду і околиці закликаємо до участі. Заманіфестуймо нашу єдність із Воюючою Україною масовою, організованою участю! **Українські Злучені Організації міста Клівленду і Околиці.**

Нові іммігранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Тейлор“ до Нью-Йорку, дня 28-го грудня: Яценіч Михайло, Ольга; Карпичик Микола, Ніна, Леонід, Володимир, Елеонора; Чернишченко Ігор; Денисюк Микола, Ірена, Роксана, Віра; Донцов Марія; Драгоманов Світослав; Антоніна; Кусенко Арсен, Лідія; Негребецький Олександр, Софія, Христіна; Плис Петро; Полянський Михайло, Текля, Василь; Продав Аркадій; Стружук Татяна; Ворона Корній; Дворовський Михайло; Кузів Станіслав, Олена, Степан; Лазар Степан, Марія, Степанія; Нискогус Василь, Анна, Франк.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

ПРАЦЯ

Потрібно ЧОЛОВІКА і ЖІНКИ (старші віком) без дітей до 15 р. життя, легка праця на фермі в околиці Albany, N.Y. Можуть заробити (після умови) до \$150 місячно, крім удержання. Старші діти мають 2-го окремого заробітку. Голоситись: P. O. Box 19, Gracie Station, New York 28, N. Y.

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697

Острів в довжину невеличкий чоловіків і жінок. Пішохід. Х-Рей. Роздуться жила лікується без операції. Переводимо аналізу крові для супружних дозволів. Офісні години: Щодня від 10 рані до 6:45 вечора. В неділю від 11 до 1. Попол.

Д-р М. МАЙЗЕЛ
лікує гострі й застарілі недуги: ревматизм, нерви, шкіри, загальне ослаблення, нерви й міхури, ревматизм, переводить аналіз крові й сечі. Провірка \$3.00.

107 E. 17th St., NEW YORK CITY
годо 4-го Емано і Юніон Скер.
Години: Щодня 10-11 сполудня і 4-7. У неділю 11 ранку до 1. Попол

MIAMI, FLORIDA

МАСМО КИМНАТИ ДО ВІДНАМУ
Місячно або тижнево.
/випиші або іайте просто до:
M. SZKAP
257 N. E. 17th TERRACE
MIAMI 32, FLORIDA.
Phone R2-2692.

EVergreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co.

antracite FUEL OIL bituminous
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to Brooklyn, Queens
& Manhattan
Українське підприємство
ФЕДЬКА КУДЛАК

НАПІКРАЩІМ ДАРУНКОМ НА РІЗДВО С АЛЬБОМ

Василь Дядинович:
„ВОЛОДАРІ УКРАЇНИ КНЯЖО ДОПІ“
Альбом ЦЕП ВМІЩАЄ ТАКИХ ВОЛОДАРІВ:
1.—Рюрика, Трувора та Синьця. 2.—Князя Ігоря. 3.—Княгиню Ольгу. 4.—Князя Святослава Заволовника. 5.—Князя Володимира Великого. 6.—Князя Ярославла Мудрого. 7.—Князя Ярослава Осмомисла. 8.—Князя Романа Галицького. 9.—Короля Данила.
Всі мистецькі картини є в стилізованому Візантійським стилі на локсусовому, крейдяному папері з золотими написами — поясненнями в українській та англійській мові. З огляду на велику мистецьку та національно освідому вартість, Альбом мистця В. Дядиновича повинен стати настількию книгою в кожній українській хаті. Спішіть з замовленням, бо наклад вже невеликий.
Ціна альбому \$1.25 з поштовою пересилкою \$1.50.
Хто замовить два альбоми дістане даром удару казку для дітей з кольоровими ілюстраціями відомого уч. мистця Е. Козака „Паровий Верблюд“. Ціна казки в продажі 50 ц. Кингарим 30% опусту. Замовлення з одночасним пересиланням грошей в готівці, чеком або моні-ордером члени на адресу:
L. JACKEWYCH, 871 N. 7th St., Philadelphia 23, Pa.

НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА

ВЛАСНОГО ВИРОБУ
КАПЕЛЮХИ
з найліпшого фільту.
ВІД \$3.95
Відновляємо куплені у нас капелюхи.

ПРОДАЄМО ШОВКОВІ КРАВАТКИ, ПАСИ І ШЕЛКИ.

При купні — гарний новорічний презент від нас — для прикраси дому.
(Говоримо по українськи)

DUNLEY HAT SHOP

14 ST. MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Між 2-ю і 3-ю Емано.)

ПІДНЕБЕСНА КРАЇНА

(ТИБЕТ)

Велике збудження і зацікавлення в цілому світі викликала нещодавня вістка про те, що війська комуністичного Китаю перейшли границю Тибету і прямують до столиці країни, — Лясса. Найбільш занепокоївся уряд Індії, яка безпосередньо межує з Тибетом і яка досі супроти Китаю, навіть і комуністичного намагалася встановити і втримати приязну політику. Індійський уряд пробував інтервенювати в користь Тибету. Китайцям дораджував шляхом зговорення поладнати справу. Даремно. Китайські комуністи на всі пропозиції Індії відповіли, що Тибет це внутрішня китайська справа, оголосили цілому світові, що мають намір „звільнити населення Тибету від соціального утисту“, „відкрити йому шляхи до поступу і культури“, а заразом з тим „забезпечити свої границі від можливої інтервенції англо-американських імперіалістів“.

Тибет це країна найвищих у світі гір Гімалаїв, що їх вершини сягають 7.500 м. над позем. морем. Величиною 1.687.898 квадрат. кілометрів (до 5 разів більша від 3-єдиного Королівства Британії), займає центральне становище між Індією на півдні, Китаєм на сході, провінцією Туркестану — Сінкянган на півночі і Пакистаном на заході.

Країна, хоч відносно дуже велика, залюднена слабо. Всіх її мешканців нараховується до 4 міль. Більша частина тибетців займається годівлею овець і худоби, управою ріллі і торгівлею, великий відсоток становлять ченці, замкнені в монастирях. Справжній тибетці це народ монгольський, що має власну стару культуру і літературу. Попри них країну замешкують монголи, тюрки, киргизи, китайці, індійські музулмани.

Панівною релігією є релігія буддизму тибетської форми. Засновником тибетської науки буддизму був буддизмський чернець Цонкапа, який жив прикінці 14 століття нашої ери. Цонкапа зібрав всі основні віри в вісьмох заповідях, встановив

стільки досі не тільки на релігійне, але також і на політичне життя. В загальному, релігійність тибетців має сьогодні дуже своєрідні форми. Ченці, які плекають релігію, здебільше неграмотні, до того дуже вільних обичаїв. Це не залишається без впливу на мораль цілого народу.
На вершину релігійно-суспільної драбини стоїть верховний жрець Далай Лама, втілення божества Ченресі, заступник Будди на землі. Його резиденція — Лясса.

Цивільна влада найбільшою мірою перебуває в руках заступника Далай Лами, вибраного з поміж ченців. Він має до поміч найвищу раду з 4-ох міністрів і 16-ох урядників для цивільної і військової адміністрації, правосуддя і фінансів.

Тибет довгі віки існував як самостійна країна. Щойно в 1720 р., внаслідок внутрішніх заворушень, китайський цісар отримав претекст для того, щоб вислати своє військо до Тибету. Від того часу над Тибетом встановилася — хай тільки номінальна — влада китайців. В Ляссі перебував китайський дорадник, а в окремих місцевостях країни розмістилися китайські залоги. Проблема Тибету поскладнішала від часу, як в цілій Азії почали схрещуватися інтереси європейських держав — в даному випадку Британії, яка володіла Індією, і Росії, що в своїй підбоях дійшла до китайських границь. Від 1872 р. британські губернатори Індії намагалися встановити постійні зв'язки з центральним урядом в Тибеті. Але тибетці відмовлялися, боячись впливів потуги, якої інтерес загрожував їх південним границям. На території країни вони заборонили білим людям вступ з боку Індії. Британський губернатор в 1903 р. — за згодою китайців — вислав до Лясса під військовою охороною дипломатичну місію. Метою місії було відгородити Тибет від зростаючих російських впливів з півночі. Тибетці відмовилися впустити місію. Була організована військова експедиція, яка, розбивши тибетські війська, дійшла до Лясса. В 1906 р. був встановлений мир, на основі якого тибетці відкрили два нові міста для закордонної торгівлі, зликували торговельні обмеження між Індією і Тибетом, зобов'язалися не відступати і не винаймати власних територій.

Невдовзі потім Британія і Росія визнали суверенність Китаю в Тибеті, договорилися, що ніяка з них не буде перешкоджувати адміністрації Тибету, не буде намагатися встановити свої концесії чи представництва в Ляссі. Цей договір залишився в силі до більшовицької революції. Від того часу його загально вважали недійсним.

Китайський уряд занепокоївся британською експедицією 1904 р., організував власну експедицію і в 1910 р. своїм військом окупував Лясу. Далай Лама утік до Індії, а британці видали китайцям остререження, що вони не стерплять китайської окупації проміжних невеличких держав на кордоні — Непалу, Бутану і Сіккіму. В наступному році в Китаї відбулася революція і тибетці, користуючись нагодою, прогнали китайські війська і відновили владу давнього Далай Лами, ворожого до Китаю і приязного до Британії. В 1917 р. китайці ввійшли до Тибету знову, але їх тибетці прогнали до меж з 1720 року.

В 1912 р., прилучивши Монголію, в Тибеті великі впливи зискала Росія. В 1913 р. з ме-

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД ДЯКУЄ:

нижче наведеним організаціям та установам, що зложили одпорозові пожертви, згідно з постановою Українського Конгресового Комітету, що прибуток із імпрез, влаштованих з нагоди українських національних свят, належить до У.Н. Фонду.

1) З приводу Листопадових Свят:

БОСТОН, Масс. Відділ УК-КА \$123.45; ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. — Об'єднаний Комітет; Наплаток і збірка \$500.00; ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Об'єднані Бокі \$125.00; ЖАНЕТ, Па. — Укр. Церква \$30.20; ТРОП, Н. Й. — Укр. Церква \$110.00.

2) З приводу Жалібних Академії за Т. Чупринкою:

БОСТОН, Масс. — 3 Панахиди в Укр. Прав. Церкві \$43.65; ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Об'єднані Українські Організації \$1,690.76; НЬО ЙОРК, Н. Й. Об'єднані Організації Міста \$2,439.53.

Кураторія У.Н.Фонду знову просить всі громади, організації або установи, які улаштували повні імпрези, щобі відповідні пожертви із прибутків переісдали до У.Н.Фонду якнайкорше.

Кураторія У.Н.Фонду

тою протиставитися тим впливам в Індії збиралася британсько-китайсько-тибетська комісія для опрацювання статуту для країни. Народи не дали вислідів, а за короткий час відбулася війна, на яку запрягли тибетці вилася 1000 воїнів для боротьби по боці Британії. По закінченні війни британськомю посолом сер Ч. Веллові, як першому білому, тибетці дозволили поселитися в Ляссі. Лясса отримала перше телеграфічне получення з Індії. 1933 року приязний Британії Далай Лама помер, його наступника в 1940 році детронізовано, до влади знову прийшла партія, приязна Китаєві. Але Китай зміцнивши свої впливи в Тибеті — із-за пов'язаности в війні з японцями, а потім в громадянській війні — аж до останніх днів такі не спромігся.

(У. Думка)

КОМІТЕТ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОЇ СПІВПРАЦІ З ВІЛЬНИМИ КРАЇНАМИ

Вашингтон. — Президент Труман створив новий загальний комітет для скоординування військової праці американського уряду з цілим вільним світом. Нова установа має назву „Комітет для Справ Міжнародної Безпеки“. Його головою є Тома Додлі Кабот, банкір і промисловець з Бостону. Він стане теж директором Безпеки Міжнародних Справ, яка осекція повстане при департаменті стейту. Новий комітет буде складений з представників департаменту стейту, скарбу, Адміністрації Економічної Кооперації. Його завданням буде порозуміватися з військовими і політичними чинниками

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ РЕКОРДИ

Заходіть або пишіть по українські і другі рекорди. Вислано рекорди по цілому світі. Пишіть по каталог.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 W. Chicago Avenue (Dpt. "U") Chicago 22, Ill. U.S.A.

Українське ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО в Нью-Йорку

208 E. 6th Street VEB-OK Tel. OR. 3-2484
КОЛО УКР. ШКОЛИ СВ. ЮРІЯ
В. Е. Богачевський О. Кляфе

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

CLEVELAND, O. — St. Basil Lodge, Branch 364 will hold its annual meeting Monday, January 1, 1951 at 8 p.m. in the Ukrainian Home of the East Side 3161 East 93rd Street. Every member is requested to attend and take part in the important issues to be discussed. The constitution and By-Laws will be read, discussed and changed if necessary. All dues must be paid on time or we will have to suspend all members in arrears. Election of officers for the year 1951 will be held at this meeting. — H. Kukiz, Pres.; S. Kraft, Treas.; J. Stoika, Rec. Sec'y.; E. Bilecky, Fin. Sec'y.

КЛІВЛЕНД, О. — Повідомляємо членів Тов. ім. І. Франка від. 334, що річні збори і різноточно і місцями відбуються 1-го січня 1951 р. в 1-й половині, в домі У.Н.Дом. Проситись членів прийти, бо буде звіт уряду за минулий рік, та вибір нового уряду на 1951 рік. — За уряд: М. Задерський, предс., І. Жук, рек. секр., С. Морозович, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Річні збори Товариства „Сокиль“, від. 336, відбуються в понеділок, 1-го січня 1951 року, в год. 1-й половині в Укр. Нар. Домі. Проситись усіх членів прийти на ці збори, вислухати звіт урядників з річного доповідства та взяти участь у виборі нового уряду на 1951 рік. Довгуючих членів проситись вирішити свої вкладки. — Уряд.

КІРКЛЕНД ЛЕДК, ОНТ. — Річні збори Тов. ім. Вільяма і Даниїла, відділу 448, відбуються в понеділок в 1-го січня 1951, в год. 2-й половині, в домі У.Н.Дом. Проситись всіх членів нашого відділу, місцевих і позамісцевих, прийти точно на означений час. В разі неспростности означеного числа членів на час збори відбуються години пізніше і будуть правосильні. — За уряд: М. Завалій, предс., М. Товтрівський, кас., Д. Фенюк, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. — Річні збори Бр. св. Івана Хрестителя від. 270, відбуються в суботу 30. грудня в год. 8. вечора в Укр. Нар. Домі 181-183 Фліт-авл. Просимо всіх членів і членів прийти на ці збори, вислухати звіт урядників, а описати вибрати уряд на 1951 рік. — За уряд: Н. Заліць — предс., Н. Пігура — фін. секр.-кас., В. Вутковський, рек. секр.

ЯНГСТАВІ, О. — Тов. ім. О. Васараб, від. 348, повідомляє своїх членів, що річні збори відбуються в неділю 31. грудня 1950 в год. 5-й половині в церковній галі при 526 W. Rayen ave. Проситесь всіх членів явитися на ці збори, бо є багато справ до поладження. Буде вибір урядників на 1951 рік. Члени, що дозвуть, повинні вирішити свої вкладки перед Новим Роком. — За уряд: В. Дубос — предс., Я. Стахура — кас., М. Періг — секр.

НЬО ЙОРК, Н. Й. — Доп. Т-во „Дністер“ від. 381 повідомляє своїх членів, що річні збори відбуються 30. грудня (субота) в 8. год. вечора, в домі „Католицьких Ветеранів св. Юра“ (напроти церкви) при 33, Іст 7 вулиці в Нью-Йорку. Шапошні члени і члениці! Звертаємо Вам увагу, що добро Т-ва „Дністер“ і його розвиток залежить тільки від Вас і від уряду, який Ви виберете, тому не повинні забракнути ні одного члена. З огляду на велику програму зборів проситесь прийти на час. По ульни 30 хвилин по означений час збори відбуються без рішучи на кількість присутніх членів. — За уряд Т-ва „Дністер“ М. Малетич, предс., П. Кучма, фін. секр., І. Шапен, скарбник, І. Герчик, рек. секр.

країн з Північно Атлантийсько-го Пакту і різними організаціями, які створили вільні народи світу для оборони перед комунізмом.

● Чортівним насінням! назвав очорнювачів проповідників в катедрі св. Петра в Нью-Йорку в неділю перед Різдвом. Темою проповіді була Восма Вожа Заповіді.

НЬО ЙОРК, Н. Й. — Укр. Зап. Бр. св. Володимира від. 130 повідомляє своїх членів та членів, що річні збори відбуються в суботу 30. грудня в церковній залі при 7. авл. в год. 8. вечора. Обов'язком всіх членів є прийти на ці збори, вислухати звіт уряду та контролю з цього року і вибрати уряд на 1951 рік. Просимо прийти на час. — За уряд: П. Марків — предс., Г. Лучанко — фін. секр., М. Кравчук — кас., Ів. Серединський — рек. секр.

ТРЕНТОН, Н. Дж. — Тов. Запорозька Січ, від. 245 повідомляє своїх членів і членів, що річні збори відбуються в неділю 31. грудня в год. 2-й половині в галі при 824 Adelina str. Проситесь всіх членів прийти на збори і вислухати звіт уряду і Контрольної Комісії за цілий рік. Буде теж вибір уряду на рік 1951. Отже просимо прийти кожному хоч раз на рік і вислухати звіт уряду та нарадитися над важними справами, яких сам уряд не може вирішити. Зокрема просимо нових членів прийти на збори та ознайомитися зі справами Тов. і У.Н.Союзу. Прийдіть всі і привітайте своїх знайомих, та випишіть їх в члени У.Н.С. — М. Скоропад — предс., П. Сабат — секр.

ЩО Є НАПРОДАЖ В СУРМІ

ПЛАТІВКИ (рекорди до грамофону). Найкращі, Сет ч. 10, видання Сурми. В сеті є пісні стрілецькі, бандуристські, оперні, соля і інструментальні. Всі найкращі. Разом всіх в сеті ч. 10 є 14 рекордів, всі за Коляди, на рекордах наспіваний хором під управою проф. Завітненча в Нью-Йорку, 6 колад і альбом Ладан до хати або церкви. Одна фт. папка 2.00

Театральні твори (100 різних штук, вартості 40 доларів за 10.00
Рольми до пісня, 50 різних Святослава пачка (мід, кут, мак (потертий), горіхи, гриби, календар стінний і календар Черв. Каліни) 5.00
Гриби (карпатські) дуже гарні, чисті, фунт \$7.50, пів фунта 4.00
Сарагога чистий (негріт) мід, 5 фт. з переліком Кавка ч. 4, 5, 6 або 7.Ярд Памар (біла) пр. 2.50
Натки, ДМІ ч. 16, 10 шт. Моліть, моток 5
Хустки, шаловни, різні кольори, одна \$4.00, менші по 3.00
Українські газети з різних сторін світа, 12 за 1.00
Ліра, збірник пісень (384) з нотами і віздрями 2.50
201 Пісень, Альбом пісень, з нотами до співу і пісня Діточі театральні штуки, 25 різних 6.00
Діточі книжки до читання, 10 різних 2.00
Стінні Календарі, 100 за 18.00
Карти на Різдв. Свєта, гарніші, 100 за 3.50
Словник Анг.-Укр., Подзєлка, 50,000 слів 4.75
Словник Укр.-Анг., Лева і Вербоного 3.00
Словник чужих слів, Кузєл Підручник Англ. Мови, Проф. Луцького 2.50
Підручник Англ. Мови, Крата 1.50
Перші Кроки Англ. Мови, Фесенка 1.00
Грамматика Укр. Мови по укр. і англійськи, Шкляник 1.50

Українські машинки до писання вже є на складі. Хто замовив приходить або пишіть по них. Хто бажав би набути для себе пишіть по інформації.

Замовлення посилайте найкраще разом з гроши на адресу:

SURMA
BOOK & MUSIC CO.
11 E. 7th St., New York 3, N.Y.

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА ЗИМОВІ КУРСИ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ІЗДИ АВТАМІ
Гостарасмося для Вас про екзамен Ліансєсу. Наші умні дістають дипломи. Помагаємо в одержанні праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННИЙ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Зал. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
Metropolitan Auto School
155 — 2nd Ave., близько 10th St. NEW YORK CITY

3. БЕРЕЗОВСКИ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
УПРАВІТЕЛЬ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-5744
Дні ноні в модерніх помешканнях стилно каліні.
Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці масткового статусу.
ІВАН БРОЩАК, хотар.

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по \$150
нід тєх низькій як
„БІЛІТА ЧЕСНА І НАПРАЦІА“
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
137 E. 8th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА

ВЛАСНОГО ВИРОБУ
КАПЕЛЮХИ
з найліпшого фільту.
ВІД \$3.95
Відновляємо куплені у нас капелюхи.

ПРОДАЄМО ШОВКОВІ КРАВАТКИ, ПАСИ І ШЕЛКИ.

При купні — гарний новорічний презент від нас — для прикраси дому.
(Говоримо по українськи)

DUNLEY HAT SHOP

14 ST. MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Між 2-ю і 3-ю Емано.)

Тікар боявся перейти річку і тому з тугою шукав Тарзанового сліду на другім боці.

Сабора стала нетерпеливою, коли її самець не вертав і тому пішла за ним, а Джена боязко за нею.

Сабора йшла передом через запашні нетри до Тікара, сту-

ТАРЗАН, ч. 2501. На сліді.

3 глибоким смутком повідомляємо Родину, Друзів, знайомих, що по тяжкій недужі дня 27 листопада 1950 р. упокоїлась в Бозі

МІР. ФАРМАЦІИ

ІВАННА МАРІЯ ДЕМКІВ-ВОЙТОВИЧ
Покійна народилася 1922 р. в Золочеві. Похорон відбувся 29. листопада 1950 р. в Бофало.

Прибिति горем:

Родичі: Анна і Володимир Демкові
Сестра: Ярослава Демків Малюца
Муж: Юліан Войтович
Швагер: Степан Малюца

Сабора йшла передом через запашні нетри до Тікара, сту-

паючи подразнено берегом потоку.

Джена знала, що тільки якась їйльна спонукла могла

відвернути льва від полювання. Тому вона перейшла по колоді потік... і відкрила свіжі сліди Тарзанових ніг.

REALIZING THAT ONLY SOME STRONG URGE COULD DIVERT A LION FROM THE HUNT, JANE CROSSED THE LOG... AND DISCOVERED TARZAN'S FRESH FOOTPRINTS.